

RAZVRŠČANJE RASTLIN

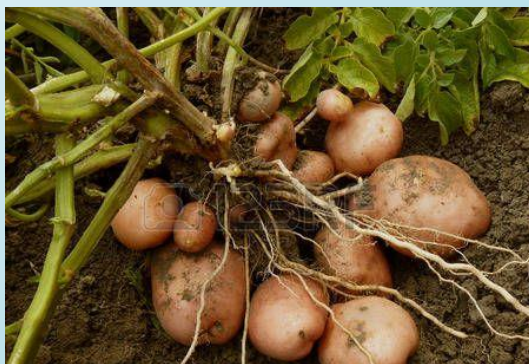
CARL VON LINNE (1707-1778)

- po rodu Šved
- največji naravoslovec 18. stoletja
- razvil sistem za razvrščanje rastlin in živali
- uvedel je **DVOJNO POIMENOVANJE** rastlinskih in živalskih vrst.
- v svoje prve knjige je zapisal:
- "Toliko je vrst, kolikor jih je na začetku ustvarilo neskončno bitje."

KRITERIJI ZA RAZVRŠČANJE RASTLIN V SISTEM

Ena vrsta ima lahko le eno samo znanstveno ime (npr. krompir – *Solanum tuberosum*).

Navadna materina dušica (*Thymus effusus* L.) Ljudska imena za navadno materino dušico: divji timijan, materin dušek, babja dušica, duša, dušje, bukvetica, bukovica, mačešica, materinka, timas, popovec, preprišč, prprišč, prežilka.

- Jezik je **botanična latinščina**, ime je iz dveh besed – prva je **ime rodu**, druga pa **ime vrste**.

npr. krompir – *Solanum tuberosum*

Primer poimenovanja navadnega šipeka:

Prvi del znanstvenega imena je **ime rodu** in se piše z veliko začetnico. šipek

navadni šipek (*Rosa canina*)

Drugi del imena je **pridevnik oz. označevalec vrste** in se vedno piše z malo začetnico.

navadni šipek (*Rosa canina*)

Tako kot predmete razvrščamo po sistemu, razvrščamo tudi organizme – v **biološke sisteme**.

- Rastline uvrščamo v sistem na podlagi **podobnosti** in **predvsem sorodnosti**.
- Primer: Vrtnica in jablana sta bolj sorodni med seboj kot z graham.

- V biologiji je osnovna enota v sistemu **vrsta**.
- **Kaj je vrsta?** Vrsta je tista skupina osebkov, ki se med seboj plodi in ima plodne potomce.

Primer: *Potomci zvončkov so vedno zvončki in ne narcise.*

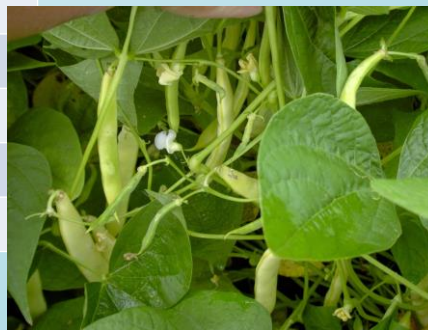
- Vrste, ki so si med seboj sorodne, združujemo v kategorijo, poimenovano **rod**.
- Sorodne rodove združujemo v **družine**, družine v **redove**, redove v **razrede**, razrede v **debla** in debla v **kraljestva**.

Primer: Uvrstitev fižola;
Učbenik, str. 107

Primer uvrstitve fižola

KRALJESTVO	RASTLINE
Deblo	kritosemenke
Razred	dvokaličnice
Red	stročnice
Družina	metuljnice
Rod	fižol
Vrsta	navadni fižol

Primer uvrstitve šipka

Debla združujemo v **kraljestvo**.

Vrsta: navadni šipek (*Rosa canina*)
Rod: šipek (*Rosa*)
Družina: rožnice (*Rosaceae*)
Red: šipkovci (*Rosales*)
Razred: dvokaličnice (*Magnoliopsida*)
Deblo: kritosemenke (*Magnoliophyta*)
Kraljestvo: rastline (*Plantae*)

Navadni šipek - cvet

Navadni šipek - plod

- Učbenik, str. 107

V katero družino uvrščamo jablano in glog?

V katero družino uvrščamo divje korenje, dežen, janež?

Z DOLOČEVALNIMI KLJUČI PREPOZNAVAMO RASTLINE

- Z **določevalnimi ključi** prepoznavamo rastlinske vrste.

- **slikovni ključi**
- **dvovejnati ključi** (Odločamo se med 2 možnostma.)

Oglej si primera slikovnega in dvovejnatega ključa v učbeniku na str. 109.

Vaja:

Pred sabo imaš preprost ključ za določanje rastlin. Z njim določi imena vseh petih rastlin na slikah. Imena zapiši v zvezek.

Ključ za določanje rastlin:

1a Venčnih listov je 8.	Velesa
1b Venčnih listov je manj kakor 8.	Glej 2
2a Venčnih listov je 5.	Glej 3
2b Venčni listi so 4.	Glej 4
3a Cvetovi posamič.	Kokalj
3b Cvetovi v socvetju.	Močvirski rožmarin
4a Cvetovi posamič.	Mak
4b Cvetovi v socvetju.	Travniška penuša

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

e) _____

Pravilnost bomo preverili pri prvi uri v šoli.